

Jan Haringhuizen and Joke van der Boon , River Drava, Croatia, 2009.

KANOEN OP DE DRAVA

De Drava is een rivier die die ontspringt in Italië en via Oostenrijk, Slovenië Kroatië bereikt. Aanvankelijk heet de rivier de Drau, in Kroatië de Drava. Het traject dat wij gevaren hebben is ongeveer 230 kilometer lang, start in Noord Kroatië en daar vormt de rivier de zuidgrens met Hongarije en daarmee de buitengrens van de Europese Unie. Onze tocht eindigt op de Donau waar de Drava op uitkomt. Langs de rivier staan duidelijke kilometerborden op de kant. Oriëntatie is dus geen probleem.

De tocht is door Falco georganiseerd als groepsreis voor vogel- en kanoliefhebbers. Wij hebben de tocht individueel gedaan. Falco heeft voor de organisatie gezorgd, zoals grensdocumenten, hotelreserveringen en transfers.

Glashelder water en overal vogels

De trip begint na de stuwdam bij de plaats Oporovec (km 221), het water is breed, als een meer. Het is zeer laag water. Soms moeten we uitstappen en de boot trekken omdat we anders vastlopen.

Een kwartier na ons vertrek zien we een prachtig ree in de rivier staan, hij drinkt, ziet ons en rent door het water naar de kant. Een goed begin! Het zal niet het laatste ree zijn dat we zien. Overal om ons heen zijn vogels, in de lucht, op de kant, wadend door het water.

Hier en daar voegen stroompjes zich bij de rivier, het water is bijzonder helder. Er staat een sterke stroming, vooral in de bochten van de rivier. We moeten soms alle zeilen bijzetten om niet tegen de kant te komen als we teveel aan de buitenkant van de rivier komen. Het verschil in diepte is groot, dan weer een grindbank, dan weer diep water, bijna altijd kun je de bodem zien, zo helder is het water.

Het kanoën vereist goede samenwerking, er liggen veel bommen in de rivier waar we omheen moeten, soms zijn deze niet direct zichtbaar en we hebben wel een flinke vaart door de stroming, uitkijken dus.

Onze kaart is 5 jaar oud, de kaarten van Falco zijn van 25 jaar terug en zo is duidelijk dat de rivier haar bedding flink verlegd heeft. Het is boeiend om te zien hoe een niet gekanaliseerde rivier haar loop in relatief korte tijd verandert. Waar ooit de Drava de grens was tussen Hongarije en Joegoslavië loopt deze nu soms uitsluitend door Hongarije en dan weer uitsluitend door Kroatië.

We lunchen in Donja Dubrava, een slaperig dorp. Hier en later tijdens de trip blijkt dat we de kano zonder problemen met alle bagage kunnen achterlaten.

Oeverzwaluwen en zee-arenden

Dan wordt de rivier breder, regelmatig komen er stromen bij. Midden in de rivier liggen zandbanken, erom heen kan het zeer ondiep zijn. We trekken de kano regelmatig even op zo'n zandbank en zwemmen of proberen de printen te volgen van zwijnen, reeën en otters.

Graag hadden we even rondgekeken in het natuurreservaat Veliki Puzat. Daartoe moeten we de rivier de Mura die zich bij de Drava voegt, tegen de stroom in opvaren en dat lukt niet. Zo missen we de kans bevers te zien.

Maar de afstand is voor deze dag ook wel voldoende en we stoppen bij de plaats Legrad (km 237). Er is een strandje, met wat zwemmende kinderen en veel vissers. We worden door hen gewaarschuwd voor het verschil in waterhoogte dat plotseling kan optreden, de boot moet dus goed vastgelegd worden. Dat blijkt te kloppen, de volgende dag ligt de kano een halve meter lager en is in de bommen vast komen zitten.

Legrad is een klein dorp met één bar, zoals in veel cafés in Kroatië ook hier weer heel wat oudere, erg dronken en hard pratende mannen. Eén is echter zo vriendelijk om ons een kopie te geven van een kaart van de Drava, onze derde kaart dus. Met handen en voeten vertelt hij dat hij in vier dagen naar Osijek is gekanoed en daarna van vermoeidheid vijf dagen heeft geslapen. We zijn gewaarschuwd!

De volgende dag wordt de rivier geleidelijk breder, de stroming iets minder en het water wordt minder helder, er wordt veel modder meegevoerd. Hier en daar indrukwekkende kolken en keerstromen die voor het peddelen echter geen echte problemen opleveren, alleen wat extra spierkracht vragen. Onderweg uitstappen wordt nu wel een hele klus, de rivierkanten zijn stijl en modderig, er zijn geen steigers, alleen bommen. Na enig zoeken naar een goede uitstapplaats bij Soderica (km 227) aangelegd om te lunchen. Hier is een meer, ontstaan door grindwinning, het oogt lieflijk en het moet in het weekend een mooie plek zijn voor de plaatselijke bevolking om te recreëren.

De Drava wordt gaandeweg steeds breder, de kanten zijn hier en daar hoog als een muur en hier hebben vele oeverzwaluwen hun nest gemaakt. Er zullen nog veel van dit soort wanden volgen die aan vele duizenden zwaluwen nestelgelegenheid hebben geboden. De jongen zijn uit en ze vliegen nu in groepen boven de rivier. Het zal niet lang meer duren of ouders en jongen vertrekken naar Afrika.

Muggen, boomstronken en modder

We zoeken naar een kreek om dicht bij het dorp Novo Virje (km 197) te kunnen komen om te kamperen. Zodra we de kreek invaren worden we opgegeten door de muggen. We keren om omdat er overal bommen in het water liggen en we er niet langs kunnen. Op zoek dan maar naar een andere plek om onze tent op te kunnen zetten. We vinden na enig zoeken een klein veldje waar we prima kunnen kamperen. Er is niemand in de wijde omgeving behalve die twee jagers in vrolijk zomertenu die ineens met een indrukwekkend groot geweer langs komen stappen.

's Nachts schrik ik wakker: ligt de kano er nog? De kant was te hoog om 'm er op te trekken en er was maar een klein struikje om hem vast te leggen. En dat met een flinke stroming. Toch maar even de tent uit en de muggen weerstaan. Gelukkig, hij ligt er nog! De rivier wordt steeds breder. De volgende dag laten we ons hele stukken rustig meevoeren zonder te peddelen, ondertussen vogels kijkend. Een zwarte ooievaar vliegt op, het zal niet de laatste zijn die we zien van deze zeldzame en schuwe soort.

Er is geen scheepvaart, zelfs geen vissersbootje, wel af en toe een grind- of zandzuiger. We overnachten in Kriznica (km 166) in een hotel, voor zover het de naam hotel mag hebben. De kamer kan niet op slot, de bedden zijn niet opgemaakt maar het heeft wel een zwembad en er is een feest aan de gang van ouderen die na een copieuze maaltijd als nijlpaarden in het zwembad plonzen.

De volgende ochtend krijgen we van de waard een heerlijke fles wijn mee en vertrekken vroeg. We stoppen voor een lunch in Barcs (km 154) in Hongarije. We moeten eerste de douane passeren en forintn uit de flappentap trekken.

We peddelen weer verder en zoeken aan het eind van de dag naar een plaats om aan te leggen en de tent op te zetten. De Kroatische kant heeft modderige walkanten en er zijn alleen maar bomen en struiken, niet echt aantrekkelijk. We pakken de dubbele peddel erbij en verhogen daarmee onze snelheid flink. We willen nog zes kilometer verder want de kaart toont ons daar een mooi terrein aan de Hongaarse kant. Eigenlijk mogen we daar niet komen, het zou immers een illegale grensoverschrijding zijn. Na drie dagen varen op een rivier waar je niemand tegenkomt en alleen een paar bejaarde vissers ziet vertrouwen we er maar op dat het met plots opdoemende douaniers wel mee zal vallen. We zetten de tent op het terrein van een vogelclub van Nemzeti Park (km 136) bij het plaatsje Szentborbas, er is een vuurplaats, bankjes en er is helemaal niemand. Rondom ons eekhoorns, grijskop- en bonte spechten en zwaluwen. Bijna trap ik op een oeverzwaluw die kennelijk even zat te rusten op de trap naar het water.

We kiezen de volgende dag voor de lunch weer de Hongaarse kant. Hier vindt net een begrafenis plaats, het hele dorp loopt uit, allemaal in het zwart. Inkopen doen is hier en elders onderweg opnieuw geen probleem. Aan het eind van de dag leggen we voor de overnachting weer in Hongarije aan, er is een mooi recreatieveldje met wat banken en zelfs een heus toilet (km 98). De vissers naast ons vissen de hele nacht geluidloos door en van de vissersvrouw krijgen we heerlijke druiven.

De rivier wordt geleidelijk nog breder, de stroming rustiger, er zijn veel zandbanken waar het heerlijk zwemmen is. We logeren in een hotel in Donji Mihalic. De kano wordt afgemeerd bij een natuurlijk haventje en het hotel is bereikbaar door langs visvijvers te lopen. Voor vogelliefhebbers zijn visvijvers geliefde plekken. Er zitten veel vogels: sterns, dodaarsen, ralreigers.

We hadden niet voorzien dat in het weekend de viskwekerij dicht is en we worden de volgende dag gedwongen een enorm eind om te lopen om onze boot weer te bereiken. De ratten hebben inmiddels onze voedseltas geplunderd, tja, dat hadden we kunnen weten.

Slapen in een mijnenveld

We peddelen weer verder, eigenlijk wordt de rivier nu een beetje saai maar het ritme van het peddelen en de eindeloze rij grijsgroene wilgen aan de kant geven mij een enorme rust, ik kom soms een beetje in een soort trance, die slechts verstoord wordt als er weer eens een vis-, slange- of zeearend overvliegt of een grote vis uit het water opspringt. Beide rivierzijden zijn nu Kroatisch, aan de linker zijde staan nu allemaal borden die waarschuwen voor mijnen. In dit gebied is in de oorlog fel gevochten. We doen er dus verstandig aan om een kampeerplek aan de rechterzijde te zoeken.

Dat is een hele opgave want de kanten zijn ongelofelijk modderig. Bij het zoeken naar een geschikte plek glijden we languit in de modder en de muggen nemen ons weer te grazen zodra

Falco Tours
everything except a tourist experience!

we een stap op de kant zetten. Aan de overkant van het water, inmiddels geen Hongarije meer maar Kroatië staan de mijnenborden! Maar zoals altijd is het gras groener bij de burens en lokt ons juist aan die zijde een kleine mooie zandbank. We hopen maar dat de zandhoop er nog niet lag voor de oorlog. We zien voetstappen en wagen het er op. We zetten onze tent op (km 55) en beleven een prachtige nacht. Overal geluiden van reeën, bosuilen, plonzende vissen. De sterrenhemel is indrukwekkend. We staan vroeg op en zien een oranje zon en mist boven het stille water, het is onbeschrijfelijk mooi.

We vertrekken vroeg en varen in één keer de 29 kilometer door naar Osijek, een interessante stad met een prachtig Barok centrum en een mooi fin de siècle gedeelte. Deze stad heeft in de oorlog maandenlang onder Servisch vuur gelegen en er zijn 800 burgerslachtoffers gevallen. Uiteindelijk is de stad Kroatische gebleven. Veel gebouwen zijn inmiddels hersteld maar her en der zie je nog de diepe kogelgaten, stukgeschoten muren, kapotte daken. Het zijn stille getuigen van veel menselijk leed en levenslange trauma's.

De volgende dag passeert ons het eerste en tevens laatste vrachtschip. Het is onze laatste dag. Voor we de Donau opdraaien gaan we nog een moerasgebied in. Het is een bekend natuurgebied, het Kopački rit natuurpark, waar vogelaars uit de hele wereld komen. De langs schietende ijsvogels zijn niet te tellen en we zien onze laatste zwarte ooievaar in al zijn glorie op een boomstronk zitten. Het is nu hoogzomer maar in het voorjaar moet het hier voor vogelaars het paradijs op aarde zijn.

De Donau is zeker niet schoon en ook niet blauw. Toch nog even een duik genomen om thuis te kunnen vertellen dat we echt in de Donau gezwommen hebben.

We komen aan in Aljmas en worden door Ante Ribicic van Falco opgepikt die met ons de vierhonderd kilometer terugrijdt naar Vazarin waar we auto hebben achtergelaten.

Joke van der Boon

Organisatie: Falco tours. www.falco-tours.com

Beste tijd: in de lente (vogels) of zomer en nazomer als het water laag staat

Duur van de tocht: 9 dagen

Lengte totaal ongeveer 230 kilometer, dagtrajecten 30 tot 40 kilometer

Zwaarte: middelmatig

Overnachten: wildkamperen en in enkele plaatsen hotels